

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 362/09-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. apríla 2010 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť M. N., Česká republika, zastúpeného advokátkou JUDr. T. P., Ž., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 45 C 58/08 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 45 C 58/08 p o r u š i l základné právo M. N., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 45 C 58/08 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. M. N. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava II p o v i n n ý mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. M. N. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 292,38 € (slovom dvestodevät'desiatdva eur a tridsaťosem centov), ktoré je Okresný súd Bratislava II p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho advokátky JUDr. T. P., Ž., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 362/09-10 z 21. októbra 2009 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť M. N., Česká republika (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 45 C 58/08 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplynulo, že «Sťažovateľ dňa 12. 03. 2008 podal na OS Bratislava II žalobu o určenie vlastníckeho práva. Vec je vedená pod sp. zn. 45C/58/2008. Písomným podaním z 15. 04. 2008 žalobca zaplatil súdny poplatok, pričom tomuto úkonu predchádzala žiadosť odporcu k oznámeniu údajov pre vyrubenie súdneho poplatku, ktorá bola nesprávna, pretože vychádzala z už neúčinnnej právnej úpravy. (...)

Písomným podaním z 25. 03. 2008 podal žalobca návrh na vydanie predbežného opatrenia pričom na prvopise návrhu bol zaplatený súdny poplatok v kolkovej známke. (...)

Písomným podaním z 23. 05. 2008 žalobca upozornil odporcu na nerešpektovanie lehoty určenej § 75 ods.4 O. s. p. na rozhodnutie o návrhu na vydanie predbežného opatrenia. (...)

Dňa 09. 06. 2008 bolo doručené žalobcovi rozhodnutie odporcu z 26. 05. 2008, ktorým zamietol návrh na vydanie predbežného opatrenia. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ odvolanie dňa 23. 06. 2008, ktorého dôvody na základe novo získaných skutočností doplnil dňa 25. 06. 2008 a zároveň zaplatil súdny poplatok. (...)

Písomným podaním z 02. 09. 2008 podal sťažovateľ sťažnosť na prietahy v konaní vo veci vedenej na OS Bratislava II sp. zn. 45C/58/08 podľa § 62 ods. 1 zák. č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, v ktorej namieta prietahy v samotnom konaní ako i nepredloženie odvolania proti uzneseniu z 26. 05. 2008 odvolaciemu súdu. (...)

Nečinnosť odporcu pretrvávala a na sťažnosť nereagovala ani predsedníčka súdu a preto písomným podaním z 22. 04. 2009 bol odporca požiadaný o oznámenie dôvodov, pre ktoré spis nebol predložený odvolaciemu súdu a predsedníčka súdu bola požiadaná o oznámenie dôvodov, pre ktoré nebola právna zástupkyňa sťažovateľa upovedomená o spôsobe vybavenia sťažnosti na prietahy viac ako 7 mesiacov. (...)

Na sťažnosť na prietahy v konaní odpovedala podpredsedníčka súdu písomným podaním č. Spr 3285/2009 zo 04. 05. 2009, ktoré bolo doručené dňa 11. 05. 2009. Neprijateľným spôsobom vysvetľuje nečinnosť orgánu štátne správy súdu, keď v rozpore so skutočnosťou, že sťažnosť na prietahy v konaní nebola adresovaná k rukám predsedu súdu a preto bola založená do súdneho spisu. Tvrdenie podpredsedníčky súdu je nepravdivé, pretože podanie z 02. 09. 2008 bolo adresované predsedovi súdu, je označené ako sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 62 ods. 1 zák. č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov a aj z obsahu podania vyplýva, že ide o sťažnosť na prietahy v konaní. Odpoveď podpredsedníčky súdu už navyše obsahuje len popis procesných úkonov súdu, ktoré sú sťažovateľovi známe a vyhodnotenie sťažnosti ako nedôvodnej. (...)

Medzičasom dňa 23. 04. 2009 sťažovateľ doplnil dôvody odvolania z 23. 06. 2008, pretože v operáte katastra nehnuteľnosti prebiehajú rôzne zmeny vo vzťahu k sporným nehnuteľnostiam. (...)

Miera trpezlivosti sťažovateľa pretiekla po zistení dňa 11. 06. 2009, že súdny spis sa stále nachádza na Okresnom súde Bratislava II tentoraz u vyššieho súdneho úradníka.

Po tomto zistení a vyčerpaní všetkých dostupných prostriedkov nápravy sa sťažovateľ rozhodol domáhať sa svojich ústavných práv na ústavnom súde.

Sťažovateľ je toho názoru, že postup Okresného súdu Bratislava II vo veci vedenej pod sp. zn. 45C/58/2008 porušuje jeho základné právo upravené v čl. 48 ods.2 Ústavy SR, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom. Sťažovateľ je toho názoru, že postup Okresného súdu Bratislava II vo veci vedenej pod sp. zn. 45C/58/2008 porušuje jeho základné právo uvedené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

K základným kritériám, ktoré ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou (II. ÚS 74/97, II ÚS 70/98) zohľadňuje pri posudzovaní otázky či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní sťažovateľ uvádza:

1) Predmetom konania pred okresným súdom je žaloba o určení vlastníckeho práva. Vec nie je právne a fakticky zložitá a ojej zložitosti ani nieje možné v súčasnom štádiu konania uvažovať, pretože nebolo nariadené ani jedno pojednávanie. Do bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov patrí aj konanie o návrhu na vydanie predbežného opatrenia.

2) Správanie sťažovateľa žiadnym spôsobom nevytvorilo dlhodobu situáciu, ktorá by ovplyvnila zbytočné prietahy v postupe konajúceho súdu. S poukazom na povahu sporu sťažovateľ musel návrhmi podľa § 95 ods. 1 a § 92 ods. 1 O. s. p. reagovať na zmeny v operáte katastra nehmuteľnosti. Procesné úkony súdu, ktorými pripustí pristúpenie ďalšieho účastníka do konania a zmenu petitu žaloby sú, ale bežnými a rutinnými úkonmi súdu, ktoré si nevyžadujú dlhšiu procesnú ani hmotnoprávnu prípravu.

3) Prietahy v konaní sú spôsobené zavinením odporcu. Odporca svojou nečinnosťou priamo donútil sťažovateľa k podaniu ústavnej sťažnosti, pretože tento už vyčerpal neúspešne všetky prostriedky nápravy a k dnešnému dňu o jeho žalobe rozhodnuté nebolo. Odporca nevyužil možnosť odstrániť prietahy v konaní, ktorú mu dal žalobca podaním sťažnosti na prietahy. Prvé pojednávanie nebolo nariadené ani po 16 mesiacoch od

podania žaloby, odvolanie proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na predbežné opatrenie nebolo predložené odvolaciemu súdu takmer 12 mesiacov a predsedníčka súdu odpovedala na sťažnosť na prieťahy v konaní až po 8 mesiacoch a po upozornení sťažovateľa. Súd je nečinný aj po žiadosti sťažovateľa z 22. 04. 2009 na ktorú dokonca vôbec neodpovedal.

V súlade s čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sa sťažovateľ domáha, aby Ústavný súd vyslovil, že jeho právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods.2 Ústavy SR a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa č. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 45C/58/2008 porušené bolo.

V súlade s ust. čl. 127 ods.2 druhá a tretia veta Ústavy SR sťažovateľ sa domáha výroku ústavného súdu, aby prikázal odporcovi konať bez zbytočných prieťahov.

V súlade s ust. čl. 127 ods.3 Ústavy SR sťažovateľ sa domáha primeraného finančného zadosťučinenia.

V súlade s ust. § 50 ods. 3 zák. č. 38/1993 Z. z. v znení noviel sťažovateľ primerané finančné zadosťučinenie odôvodňuje pretrvávajúcim pocitom neistoty, ktorý vyplýva zo situácie, keď má faktický a právny záujem na ochrane svojho vlastníctva, pričom správanie žalovaných strán nenasvedčuje tomu, že by vec by mohla byť vybavená mimosúdnyim spôsobom.

Sťažovateľ primerané finančné zadosťučinenie odôvodňuje aj pocitmi márnosti a nespravodlivosti, ktoré ho sprevádzajú pri porušovaní jeho základného práva na konanie súdu bez zbytočných prieťahov. Súdny spor má pre sťažovateľa zásadný význam, pretože sa domáha určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktorých vlastníkom sa titulom dedičstva stal v roku 1957. Pre nesprávny postup bývalého Štátneho notárstva v Ž., Okresného súdu Žilina a Správy katastra B. nemôže užívať svoje vlastnícke právo reálnym spôsobom a takto už 52 rokov čaká na úžitok zo svojej dedovizne. Sťažovateľ je toho názoru, že navrhovaná suma primeraného finančného zadosťučinenia je primeraná na zmiernenie nemajetkovej ujmy, ktorá mu vznikla zbytočnými prieťahmi konajúceho súdu.

Sťažovateľ zdôrazňuje, že právo, aby vec bola prejednaná v primeranej lehote je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podmieňuje priamo spravodlivý charakter konania, pretože neúmerne prieťahy majú za následok stratu dôkazov alebo oslabenie ich hodnoty.

Neskoré rozhodnutie môže pre účastníka konania vôbec stratiť zmysel, teda doslova platí „neskorá spravodlivosť nie je žiadna spravodlivosť“ (justice delayed is justice denied). Podľa názoru sťažovateľa príliš pomalá spravodlivosť stráca kredibilitu v očiach verejnosti a účastník konania je príliš dlho vystavený neistote o výsledku procesu, úzkosti a stresu s tým spojené. Všetky tieto procesy sú blízke sťažovateľovi, ktorý sa domáha svojich práv od 12. 03. 2008.».

2. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1) Základné právo M. N. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 45C/58/2008 porušené bolo.

2) Okresnému súdu Bratislava II prikazuje vo veci vedenej pod sp. zn. 45C/58/2008 konať bez zbytočných prietáhov.

3) M. N. priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 5.000,- EUR (...), ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacoch od právoplatnosti tohto nálezu.

4) Okresný súd Bratislava II je povinný v lehote jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu nahradiť trovy konania M. N. na účet právnej zástupkyne JUDr. T. P. tak ako budú vyčíslené na výzvu Ústavného súdu SR.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr. 2132/09 z 5. februára 2010 a právna zástupkyňa sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 23. februára 2010.

2.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Po oboznámení sa(...) obsahom predmetného spisu navrhujem, aby ústavný súd rozhodol, že právo sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý proces v konaní porušené nebolo a nepriznal sťažovateľovi ním žiadané finančné odškodnenie.

Návrh vo veci o určenie vlastníckeho práva bol podaný na tunajšom súde dňa 12. 03. 2008. Dňa 07. 04. 2008 navrhovateľ doručil súdu návrh na vydanie predbežného opatrenia. Uznesením zo dňa 26. 05. 2008 pod č. k. 45C/58/2008-45 súd rozhodol o návrhu na vydanie predbežného opatrenia tak, že návrh zamietol. Proti tomuto uzneseniu podal navrhovateľ odvolanie. Návrhom došlým súdu dňa 11. 07. 2008 žiadal o pripustenie ďalšieho účastníka do konania. Uznesením zo dňa 18. 09. 2008 súd návrhu vyhovel a pripustil do konania ďalšieho účastníka. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 30. 10. 2008. Dňa 08. 10. 2008 osobne podaným návrhom požiadal sťažovateľ o vyslovenie súhlasu so zmenou na zmenu návrhu na začatie konanie podľa § 95 ods. 1 O. s. p. Dňa 07. 11. 2008 došiel tunajšiemu súdu do predmetného konania návrh odporcu v 1. rade na vydanie ďalšieho predbežného opatrenia. Toho istého dňa bol osobne podaný aj návrh odporcu v 2. rade na vydanie predbežného opatrenia. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 45C/58/2008-194 zo dňa 26. 11. 2008 súd návrh odporcu v 2. rade zamietol. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 05. 02. 2009. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 45C/58/2008-200 zo dňa 10. 02. 2009 súd návrh odporcu v 1. rade zamietol. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 23. 04. 2009. Dňa 27. 04. 2009 bolo súdu zaslané doplnenie dôvodov odvolania navrhovateľa z 23. 06. 2008. Dňa 29. 05. 2009 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o odvolaní. Uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. 06. 2009 odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa vo vzťahu k odporcom v 1. a 2. rade. Vo vzťahu k odporcovi v 3. rade uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 31. 08. 2009. Dňa 26. 10. 2009 bolo vytýčené pojednávanie na deň 18. 01. 2010, ktoré bolo odročené na 22. 03. 2010.

Je pravdou, že rozhodnutie o predbežnom opatrení bolo vydané až 26. 05. 2008, t. j. po uplynutí zákonnej lehoty. Táto skutočnosť však bola spôsobená tým, že návrh navrhovateľa na vydanie predbežného opatrenia, bol zapísaný pod spisovú značku 18C/85/2008 a po reklamácií bola vec opatrením predsedníčky súdu dňa 16. 04. 2008 prikázaná, v zmysle platného rozvrhu práce na vybavenie zákonnej sudkyňi JUDr. E. N. Odvolanie bolo podané v zákonnej lehote, počas jeho doručovania ostatným účastníkom konania sťažovateľ podal návrh na pripustenie ďalšieho účastníka do konania, o tomto návrhu bolo potrebné rozhodnúť a rozhodnutie doručovať všetkým účastníkom konania, ako aj o statných procesných návrhoch. Je pravdou, že spis sa dostal Krajskému súdu

v Bratislave na rozhodnutie o odvolaní navrhovateľa neskôr, avšak táto skutočnosť bola spôsobená podávaním ďalších návrhov ako zo strany navrhovateľa tak i odporcov v 1. a 2. rade, pričom o týchto návrhoch bolo potrebné rozhodnúť a rozhodnutia doručovať.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že sa vo veci konalo plynule a nedošlo k subjektívnym prieťahom zo strany sudcu. Postup súdu, ktorý vykonával úkony bol plynulý a bez subjektívnych prieťahov.

Navrhujem upustiť od ústneho pojednávania, keďže nemožno od neho očakávať ďalšie objasnenie veci.“

2.2 Právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu predsedníčky okresného súdu uviedla:

„Na výzvu Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 362/2009-21 z 15. 02. 2010 predkladá sťažovateľ nasledovné písomné podanie:

1. Občiansko-právna vec, o ktorej koná odporca nie je skutkovo ani právne zložitá, napriek tomu po takmer dvoch rokoch od podania žaloby nie je rozhodnuté súdom prvého stupňa. Pre sťažovateľa je v hre nemožnosť užívania predmetu vlastníctva, ale aj jeho vek.

Od roku 1957 do roku 1989 sťažovateľ nemohol užívať predmet svojho vlastníctva a ani sa k svojmu vlastníctvu hlásiť pre diktatúru proletariátu. Od roku 1990 až doteraz užívajú predmet jeho vlastníctva iné subjekty, ktoré sú zapísané v katastrálnom operáte ako vlastníci bez právneho titulu. Príslušná správa katastra opakovane odmieta zapísať jeho vlastnícke právo do operátu katastra na základe verejnej listiny - dedičského rozhodnutia a takto bol sťažovateľ donútený domáhať sa súdnou cestou vlastníckeho práva. Už Krajský súd v Bratislave v konaní o predbežnom opatrení konštatoval, že sťažovateľ osvedčil svoje vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam rozhodnutiami o dedičstve.

Procesné podania žalobcu nie sú samoúčelné, ale žalobca procesne reaguje na úkony príslušnej správy katastra, ktorá napriek existencii súdneho sporu, vykonáva zmeny v operáte katastra vo vzťahu k sporným nehnuteľnostiam. Procesné úkony súdu, ktorými pripúšťa zmenu petitu žaloby alebo pripustenie ďalšieho účastníka sú jednoduchými a rutinnými úkonmi súdu bez riešenia hmotnoprávných otázok a tieto nemôžu mať zásadný vplyv na dĺžku konania.

2. *V súlade s ustanovením s § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov sťažovateľ súhlasí s tým, aby Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania vo veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 362/2009.*

3. *Sťažovateľ si uplatňuje trovy konania(...), navrhuje, aby Ústavný súd SR o trovách konania rozhodol takto :*

Okresný súd Bratislava II je povinný v lehote 3 dní od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu SR zaplatiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 289,74,- EUR na účet právnej zástupkyne JUDr. T. P. “

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 45 C 58/08:

Dňa 12. marca 2008 podal sťažovateľ na okresnom súde žalobný návrh na určenie vlastníckeho práva k označeným nehnuteľnostiam proti P., a. s. (ďalej aj „odporca 1“), A., a. s. (ďalej aj „odporca 2“), a C. (ďalej aj „odporca 3“). Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 45 C 58/08.

Dňa 2. apríla 2008 súd vyzval sťažovateľa, aby oznámil cenu sporných nehnuteľností na účely súdneho poplatku.

Dňa 7. apríla 2008 právna zástupkyňa sťažovateľa upresnila žalobný návrh a súčasne bol podaný návrh na vydanie predbežného opatrenia týkajúceho sa sporných nehnuteľností. Návrh na vydanie predbežného opatrenia bol zaevidovaný pod sp. zn. 18 C 85/08.

Dňa 16. apríla 2008 predsedníčka okresného súdu opatrením sp. zn. Spr 3327/08 prikázala návrh na predbežné opatrenie vedené pod sp. zn. 18 C 85/08 rozhodnúť v rámci napadnutého konania sp. zn. 45 C 58/08.

Dňa 18. apríla 2008 právna zástupkyňa sťažovateľa zaujala písomné stanovisko k výzve súdu z 2. apríla 2008 a súčasne uhradila súdny poplatok vo výške 3 000 Sk.

Dňa 26. mája 2008 okresný súd uznesením č. k. 45 C 58/08-46 návrh sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia zamietol. V ten istý deň súd vyzval odporcov, aby zaujali písomné stanovisko k návrhu.

Dňa 18. júna 2008 odporca 3 zaujal písomné stanovisko k návrhu.

Dňa 23. júna 2008 sťažovateľ podal proti uzneseniu o zamietnutí predbežného opatrenia č. k. 45 C 58/08-46 odvolanie.

Dňa 2. júla 2008 súd zaslal uvedené odvolanie na vyjadrenie odporcom.

Dňa 11. júla 2008 sťažovateľ navrhol, aby súd pripustil ďalšieho účastníka do konania D., B.

Dňa 23. júla 2008 súd zaslal odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu č. k. 45 C 58/08-46 poslednému z odporcov na vyjadrenie.

Dňa 18. septembra 2008 súd uznesením č. k. 45 C 58/08-72 pripustil do konania D., B. (ďalej aj „odporca 4“).

Dňa 8. októbra 2008 sťažovateľ navrhol pripustenie zmeny (upresnenia) svojho návrhu.

Dňa 7. novembra 2008 odporca 1 a odporca 2 podali každý samostatne návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 26. novembra 2008 okresný súd uznesením č. k. 45 C 58/08-194 návrh odporcu 2 na vydanie predbežného opatrenia zamietol.

Dňa 10. februára 2009 okresný súd uznesením č. k. 45 C 58/08-200 návrh odporcu 1 na vydanie predbežného opatrenia zamietol.

Dňa 27. apríla 2009 sťažovateľ podal na okresnom súde doplnenie dôvodov „*odvolania z 23. 06. 2008 proti uzneseniu OS Bratislava II, č. k. 45 C 58/2008-46(...)*“.

Dňa 18. júna 2009 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu č. k. 45 C 58/08-46 okresného súdu o zamietnutí predbežného opatrenia.

Dňa 30. júna 2009 krajský súd uznesením č. k. 7 Co 104/09-219 sťažovateľom napadnuté uznesenie o zamietnutí predbežného opatrenia zmenil tak, že proti odporcovi 1 a odporcovi 2 bolo nariadené predbežné opatrenie.

Dňa 24. augusta 2009 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 7. septembra 2009 sťažovateľ navrhol, aby rozhodnutie krajského súdu o predbežnom opatrení bolo zaslané katastrálnemu úradu na účely vyznačenia poznámky.

Dňa 8. septembra 2009 súd zaslal rozhodnutie o predbežnom opatrení katastrálnemu úradu.

Dňa 26. októbra 2009 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 18. január 2010.

Dňa 9. novembra 2009 sťažovateľ podal návrh na pripustenie zmeny petitu žaloby.

Dňa 15. januára 2010 sťažovateľ urgoval zapísanie predbežného opatrenia do katastra nehnuteľností. V ten istý deň odporca 1 a odporca 2 ospravedlnili svoju neúčast' na nariadenom pojednávaní na 18. január 2010 a odporca 4 sa k žalobe vyjadril.

Dňa 18. januára 2010 bolo pojednávanie odročené pre neúčast' odporcu 1, odporcu 2 a odporcu 3. Pojednávanie bolo odročené na 22. marec 2010.

Dňa 8. marca 2010 odporca 4 požiadal o odročenie pojednávania nariadeného na 22. marec 2010.

Dňa 22. marca 2010 bolo pojednávanie odročené na neurčito z dôvodu neprítomnosti odporcu 1 a odporcu 2, ktorí boli ospravedlnení. V uvedený deň sa k návrhu vyjadril odporca 4.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak

porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.(...).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 45 C 58/08 dochádza k porušovaniu práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a rovnako aj podľa čl. 38 ods. 2 listiny, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od zložitosti veci. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitost' predmetnej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom. Sťažovateľ neprispel svojím správaním k priet'ahom v konaní, aktívne sa dožadoval pokračovania v konaní a taktiež podal kvalifikovanú sťažnosť na priet'ahy v konaní. Sťažovateľ síce opakovane doplňoval a upresňoval svoj žalobný návrh týkajúci sa účastníkov konania, ako aj vo vzťahu k predmetu návrhu, pretože sa v priebehu konania zmenili pomery, avšak využitie možností daných navrhovateľovi procesnými predpismi (napr. podľa Občianskeho súdneho poriadku) na uplatňovanie a presadzovanie jeho práva v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, dôsledkom ktorého sú zbytočné priet'ahy (napr. I. ÚS 31/01).

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a konštatuje, že okresný súd bol v danej veci dlhodobo nečinný, resp. neefektívne činný, a to najmä od 23. júla 2008 do 18. júna 2009. Zo samotného vyjadrenia predsedníčky okresného súdu vyplýva, že *„je pravdou, že rozhodnutie o predbežnom opatrení bolo vydané až 26. 05. 2008, t. j. po uplynutí zákonnej lehoty“*. Okrem toho ústavný súd nemohol prehliadnuť, že okresnému súdu trvalo takmer jeden rok, kým bolo odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu o zamietnutí predbežného opatrenia č. k. 45 C 58/08-46 predložené krajskému súdu, aby o ňom rozhodol. V prípade, ak zákon na rozhodnutie o predbežnom opatrení ustanovuje 30 dní (§ 75 ods. 4 Občianskeho zákonníka), nemôže sa stať, aby predloženie odvolania – proti rozhodnutiu o predbežnom opatrení – krajskému súdu bez vážnych dôvodov trvalo desaťkrát dlhšiu dobu, ako je stanovená zákonná lehota na samotné rozhodnutie. Z uznesenia krajského súdu č. k. 7 Co 104/09-219 pritom nevyplýva, že by okresný súd musel pred postúpením spisu odvolaciemu súdu rozhodovať napr. o pripustení ďalšieho účastníka do konania. Uvedený postup okresného súdu nie je ničím

ospravedlniteľný, pretože minimálne počas jedenástich mesiacov súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedené obdobie nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné. K uvedenej nečinnosti, a teda k prietahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu okresného súdu. Obranu predsedníčky okresného súdu, že v danom prípade „nedošlo k subjektívnym prietahom zo strany sudcu“, nebolo možné akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, posudzoval postup súdu (v danom prípade aj chybný postup súdu, keď došlo k chybnému zaevidovaniu návrhu sťažovateľa na predbežné opatrenie), a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení predsedníčky súdu. V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prietahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na objektívne možnosti príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 €, ktoré odôvodňoval *„aj pocitmi márnosti a nespravodlivosti, ktoré ho sprevádzajú pri porušovaní jeho základného práva na konanie súdu bez zbytočných prietáhov. Súdny spor má pre sťažovateľa zásadný význam, pretože(...) nemôže užívať svoje vlastnícke právo reálnym spôsobom a takto už 52 rokov čaká na úžitok zo svojej dedovizne“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa považuje za primerané vo výške 1 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľ si uplatnil trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie sťažnosti 11. júna 2009). Za dva úkony vykonané v roku 2009 patrí odmena v sume dvakrát po 115,90 € a režijný paušál dvakrát po 6,95 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 245,70 €, ku ktorej bolo treba pripočítať 19 % DPH, teda sumu 46,68 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkovú sumu 292,38 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. apríla 2010